

Miejsce
na naklejkę
z kodem szkoły

dysleksja

MHM-R1A1P-052

EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII MUZYKI

Arkusz II

POZIOM ROZSZERZONY

Czas pracy 150 minut

ARKUSZ II

MAJ
ROK 2005

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron, nuty i płytę z nagraniami. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera dwie części. Część pierwsza arkusza wymaga analizy przykładów muzycznych, a część druga napisania wypracowania na jeden z podanych tematów.
3. Czynności zaplanuj tak, aby możliwe było rozwiązanie zadań z obu części arkusza w ciągu 150 minut.
4. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora.
7. Błędne zapisy przekreśl.
8. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
9. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
10. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊙ i zaznacz właściwe.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie **50 punktów**

Życzymy powodzenia!

Wypełnia zdający przed
rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

tylko
OKE Kraków,
OKE Wrocław

--	--	--

KOD
ZDAJĄCEGO

Zadanie 32. (5 pkt) 🎧

Przykład dźwiękowy nr 2 i przykład nutowy nr 2.

Wysłuchaj **trzech fragmentów** z *Don Juana* R. Straussa. Fragmenty te w załączonych nutach oznaczone są literami **A, B, C**. Opisz sposób wykorzystania możliwości wyrazowych instrumentów w celu zróżnicowania głównych myśli tematycznych.

Wyszukaj w partyturze przynajmniej **trzy** instrumenty, których nie ma w orkiestrze klasycznej.

Na podstawie szkolnej wiedzy o twórczości Karola Szymanowskiego, wskaż utwór wykonany na pierwszych koncertach Spółki Nakładowej Młodych Kompozytorów Polskich, w którym kompozytor wiernie naśladuje styl *Don Juana* R. Straussa.

fragment **A**:

.....

.....

.....

.....

.....

fragment **B**:

.....

.....

.....

.....

.....

fragment **C**:

.....

.....

.....

.....

.....

D: instrumenty, których nie ma w partyturze orkiestry klasycznej:

.....

.....

E: tytuł utworu K. Szymanowskiego:

.....

Zadanie 33. (4 pkt)**Przykład dźwiękowy nr 3 i przykład nutowy nr 3.**

Wysłuchaj fragmentu *Popołudnia fauna* i scharakteryzuj przynajmniej **trzy sposoby** kolorystycznego kształtowania przez kompozytora struktur brzmieniowych (uwzględnij środki dynamiczne i artykulacyjne).

Nazwij dwa prądy artystyczne przełomu XIX i XX wieku, których oddziaływanie widoczne jest w twórczości Debussy'ego.

Podaj, kto jest autorem niżej cytowanego listu napisanego do Debussy'ego po usłyszeniu *Popołudnia fauna*:

„Pańska ilustracja „Popołudnia fauna” nie tylko nie tworzy dysonansu z moim tekstem, ale przeciwnie – przewyższa go w nostalgii i świetle subtelnością, omdlałością, bogactwem ...”.

A. kształtowanie struktur brzmieniowych:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. dwa prądy artystyczne: .....

.....

C. autor listu: .....

Zadanie 34. (4 pkt) 🎧

Przykład dźwiękowy nr 4 i przykład nutowy nr 4.

Na podstawie nagrania i partytury fragmentu *Symfonii psalmów* I. Strawieńskiego określ, w jakim stylu i formie skomponowana została ta część utworu. Przedstaw co najmniej **trzy** sposoby operowania aparatem wykonawczym, jakimi posłużył się kompozytor, aby zrealizować konstrukcję formalną dzieła i zasugerować źródło inspiracji.

A. styl: .....

B. forma utworu: .....

C. sposoby operowania aparatem wykonawczym

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 35. (4 pkt) 🎧

Przykład dźwiękowy nr 5 i przykład nutowy nr 5.

W latach 60-tych XX wieku „ (...)Pendereckiego nie interesują tradycyjne skale - pisze Tadeusz A. Zieliński – ani żadne abstrakcyjne systemy dźwiękowe; interesuje go jedynie brzmienie i wszystko, co z tego brzmienia może wyniknąć (...). Podstawowym materiałem utworów Pendereckiego na instrumenty smyczkowe jest szereg rozmaitych dźwięków posiadających różną barwę uzyskaną za pomocą różnych sposobów artykulacji. Czynnikiem określającym dźwięk jest więc jego barwa, a nie wysokość (...)”.

Na podstawie nagrania fragmentu utworu i partytury oraz powyższego cytatu, scharakteryzuj technikę sonorystyczną K. Pendereckiego. W tym celu przedstaw co najmniej **trzy** przykłady odkrywczych pomysłów kompozytora w zakresie sposobów uzyskiwania nowych barw dźwiękowych i operowania materiałem dźwiękowym w utworze muzycznym.

CZEŚĆ II

ZADANIE ROZSZERZONEJ ODPOWIEDZI

Zadanie 36. (30 pkt)

Napisz wypracowanie na jeden z niżej podanych tematów.

Temat nr 1:

Przedstaw rolę instrumentacji w kształtowaniu formy, brzmienia i ekspresji w utworach orkiestrowych XIX i XX wieku.

W pracy wykorzystaj wnioski z analizy przykładów muzycznych oraz poniższe cytaty, które mogą stanowić inspirację dla Twojej wypowiedzi.

„Orkiestrę można uważać za wielki instrument, który jest w stanie wydobyć – w jednorazowym akcie lub w następstwie czasowym – całą gamę dźwięków o zróżnicowanym charakterze. Potęga orkiestry jest tym większa, im bardziej nasycają ją środki wykonawcze wymagane przez nowszą muzykę”.

Hector Berlioz: „Grand traité d'instrumentation et d'orchestration modernes”, 1844

Twórca w procesie tworzenia nowego dzieła szuka najidealniejszego kształtu, najadekwatniejszej formy swego przekazu. Otwiera jak gdyby okno na świat. I dlatego dzieło muzyczne powstające w konkretnych warunkach historycznych, społecznych, kulturowych, dzięki którym otrzymuje takie, a nie inne oblicze, musi nas poruszać, musi na nas oddziaływać (...).”

Florian Dąbrowski, 1977

Temat nr 2:

Scharakteryzuj twórczość orkiestrową w muzyce polskiej po II wojnie światowej. Wskaż najwybitniejszych twórców i ich dzieła.

W pracy wykorzystaj wnioski z analizy przykładów muzycznych oraz poniższe cytaty, które mogą stanowić inspirację dla Twojej wypowiedzi.

„Dziś – bardziej niż kiedykolwiek przedtem – liczy się tylko indywidualność, niezastąpioność i sugestywność tworzonej muzyki – niezależnie od użytych środków i wybranej drogi”.

Tadeusz A. Zieliński, 1981

„...Jestem bardzo przywiązany do brzmienia tradycyjnej orkiestry symfonicznej, które bardzo lubię. Myślę, że jest to najlepszy instrument jaki do tej pory wynaleziono i który może jeszcze służyć celom stawianym sobie przeze mnie. Jednocześnie jestem w pełni świadom, że jako instrument mający wyrażać dźwiękowy język używany współcześnie przez nas wszystkich – orkiestra jest narzędziem anachronicznym. Weźmy pod uwagę fakt, że instrumenty klawiszowe, podobnie harfa, a także instrumenty dęte zostały skonstruowane w celu wyrażania skal diatonicznych. W rzeczywistości dysponujemy dziś instrumentami tej samej klasy, tej samej wartości, którymi dysponowali kompozytorzy epok minionych, ale mają one dziś służyć współczesnym wizjom brzmieniowym. Musimy używać tradycyjnej orkiestry symfonicznej lub wszelkich innych kombinacji instrumentów tradycyjnych”.

Witold Lutosławski, 1985

Wybieram temat nr .....

A series of horizontal dotted lines for writing.

A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 34 lines spaced evenly down the page.

BRUDNOPIS